

JONATĀNS: DZIMIS IZCILĪBAI

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Sam. 14:6-13, 24 - 46; 18; 19; 31:1-7; 2. Sam. 1.5-12; 2. Ķēn. 6:8-17.

ATMIŅAS PANTS:

„Tad Jonatāns sacīja savam puisim, ieroču nesējam: ‘Nāc, dosimies tur pāri pret šo neapgraizītās tautas sardzi; varbūt Tas Kungs dos mums veiksmi, jo Tam Kungam neviens nevar aizliegt izcīnīt uzvaru vai nu ar daudz, vai arī ar maz ļaudīm.’” (1. Sam. 14:6)

Pēc loģikas, Jonatānam bija jābūt izlutinātam, mantkārīgam un savtīgam jauniešim, kurš uzskatītu, ka, kā jau privilīģētam bērnam, viss viņam pieder. Kāpēc tad ne! Viņš taču bija Israēla tautas pirmā ķēniņa vecākais dēls. Viņš bija tautā milēts un populārs. Viņš bija izcils orators, lielisks kareivis un militārais vadonis. Pēc pasaules standartiem viņam bija viss. Viņš bija dzimis „izcilībai”.

Tomēr debesis ir cita vērtību skala, un, kas ir interesanti, Jonatāns bija viens no retajiem, kurš bija gatavs atteikties no visiem pasaulīgajiem labumiem un tā vietā meklēt citādu „izcilību” – Dieva izcilību.

Raugoties uz Jonatāna dzīvi, varam mācīties izvērtēt savu dzīvi debesu skatījumā. Kas padara dzīvi izcilu? Kas tai piešķir vērtību? Kas ir šīs pasaules svarīgākās un maznozīmīgākās lietas?

Jonatāna dzīvesstāsts ietver atbildes uz šiem jautājumiem. Tas ir kā liecība, ka, ja izvēlamies, arī mēs, neatkarīgi, kur piedzimuši, kas ir mūsu vecāki un cik bagāti vai talantīgi esam, varam kļūt izcili Dieva acīs.

Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 23. oktobrī.

DRAUDZĪBA

Draudzība atšķiras no citām attiecībām, kuras parasti tiek pakļautas juridiskai kontrolei vai nosacījumiem. Daudzās kultūrās vecāki saviem bērniem izvēlas dzīvesdraugus. Protams, vecākus, brāļus, māsas un citus ģimenes locekļus neizvēlamies.

Mēs varam izvēlēties draugus. Draudzība pārvar visdažādākās robežas. Draudzība var ietekmēt arī citas attiecības. Salamana Augstās dziesmas 5. nodaļas 16. pantā atklāta draudzības loma laulāto attiecībās. Patiesa draudzība balstīta uz brīvprātības principu un, iespējams, tieši tāpēc tā ir tik saistoša. Tā neietver kāda likuma ievērošanu vai pildīšanu, bet tās centrā ir sevis atdošana.

1.Sam.18:1 aprakstīta Jonatāna un Dāvida draudzība. Tur rakstīts: „Jonatāna sirds saistījās ar Dāvida sirdi un tie viens otru iemīlēja; un Jonatānam viņš bija tikpat kā viņa paša dzīvība.” Kādas draudzības īpašības minētas 2. Moz. 33:11; Īj. 16:20,21; Sal. pam. 17:17; 27:9; Raudu dz. 4:10; un Jāņa 15:13-15? _____

Droši vien būtu saprotams, ka māte ir gatava mirt, lai glābtu sava bērna dzīvību, vai vīrietis – lai aizsargātu savu ģimeni, neatkarīgi no tā, ko tas prasa. Šis spēcīgās attiecības ir apbrīnas vērtas, normālas un Dieva mīlestības uz cilvēku atspoguļojums. Bet šis instinkts piemīt arī daudziem dzīvniekiem.

Draudzība ir kas vairāk par instinktu. Patiesa draudzība jālolo, izmantojot savstarpēju komunikāciju. Draugi ir klātesoši un atbalsta visos dzīves brīžos, ne tikai „labajos” laikos. Mēs varam palīdzēt veidot draugu tagadni un nākotni, sniedzot gudrus padomus, iedrošinājumu un par viņiem aizlūdzot. Šis īpašības atspoguļojas Jonatāna un Dāvida draudzībā. 1.Sam. 20 rakstīts, ka Jonatāns parāda – draudzība nozīmē ko vairāk kā tikai runāšanu; draugs ir gatavs palīdzēt, ja nepieciešams, arī riskējot ar savu labklājību. Jonatāns daudzkārt aizstāvēja Dāvidu sava tēva, ķēniņa Saula, priekšā (1. Sam. 23:16).

Vai kādreiz esat nodevuši vai pievīluši draugu? Vai kādreiz esat piedzīvojuši drauga nodevību? Ko no šīm pieredzēm esat iemācījušies? Kādas rakstura īpašības jums būtu jāmaina, lai kļūtu par labāku draugu? _____

VARENA UZVARA

Israēlieši nonāca ekstremālā krīzē. Filistieši sapulcināja lielus karapulkus, lai ar kaujas ratiem un neskaitāmiem kareivjiem uzbruktu israēliešiem. Tiek uzskatīts, ka tikai Jonatānam un Saulam bija dzelzs zobeni vai šķēpi, jo kalšanas industriju kontrolēja filistieši. Kad bija nepieciešams labot vai uztrīt kādu darbarīku, israēlieši pēc palīdzības vērsās pie filistiešiem (1.Sam.13:19-22). Iedomājieties, kā primitīvi aprīkotā israēliešu armija – ar cirvjiem, nūjām un lingām – dodas cīnīties ar milzīgo, ļoti labi aprīkoto filistiešu armiju? Nepārsteidz, ka Saula armijā bija ļoti liels dezertējušo kareivju skaits.

Iedomājieties patiesos mūsu kaujas spēku samērus, ja vien esam patiesi pakļāvušies Dievam. Skat. 2. Ķēn. 6:8-17. Pamatojoties uz iepriekš lasīto, uz ko varam cerēt? _____

Citu domas un viedokļi Jonatānu nesatrauca. Viņš nesēroja par israēliešu ticības un uzticēšanās trūkumu. Viņš nolēma aktīvi rīkoties. Jonatāna mērķis nebija kļūt par dienas varoni; viņš vienkārši apzinājās, ka Dievs ir nesalīdzināmi lielāks par israēliešu problēmām. Jonatāns sevi neuzskatīja par varoni vai glābēju, jo viņš zināja, ka Dievs var glābt, izmantojot jebkurus līdzekļus, un, balstoties uz šo pārliecību, viņš piedāvāja sevi Dievam. Dievs izvēlējās izmantot Jonatānu un viņa ieroču nesēju; tam sekoja vienreizēja uzvara.

Ko Jonatāns darīja pirms došanās pie ienaidnieka? 1. Sam. 14:6-13. _____

Dažreiz robeža starp ticību un pieņēmumiem var šķīst grūti saprotama. Jonatāns nepaļāvās uz saviem uzskatiem vien. Viņš konsultējās ar citu dievbijīgu cilvēku, daloties savos plānos un idejās. Jonatāns saprata, ka Dievam nav ierobežojumu, tādēļ necentās ar Viņu manipulēt. Jonatāns bija gatavs rīkoties, pamatojoties uz Dieva doto zīmi, kuru viņš piedāvāja. Visbeidzot, viņš, saņemot atļauju doties uz priekšu, nevilcinājās, bet nekavējoties uzņēmas viņam piedāvāto izaicinājumu.

Kādas ir jūsu personīgās cīņas? Kā iespējams iemācīties Dievam šādās situācijās uzticēties? Kā iespējams iemācīties Dievam uzticēties arī tajos jautājumos, kuri neatrisinās tā, kā jūs to vēlējaties vai par ko lūdzāt? _____

VECĀKU – BĒRNU ATTIECĪBAS

Izlasiet 1. Sam. 19:1-7. Kā jūs aprakstītu Jonatāna un Saula attiecības? Kāds konflikts starp uzticību tēvam un uzticību draugam bija Jonatānam jārisina? _____

Nav zināms, kāds Sauls bija tēvs Jonatānam bērnībā, bet ir zināms, ka vēlāk, turpmākajā dzīvē, Sauls nebija cilvēks, kurš būtu piemērs tam, kā dzīvot. Sauls bija ļoti savtīgs, greisirdīgs, neracionāls, dažubrīd pat neirotisks. Savukārt Jonatāns gan dzīvē, gan attiecībās ar tēvu izrāda praktisku 2. Moz. 20:12 minētā baušļa – godāt vecākus – praktisku piemērošanu.

Izlasiet 1. Sam. 14:24-46. Kā Jonatāns būtu varējis šo gadījumu izmantot kā ieganstu, lai savu tēvu vairs negodātu? Vai cilvēki nav attiekušies no saviem vecākiem pat nenozīmīgāku iemeslu dēļ? Ko tas liecina par Jonatānu? _____

Godāt savus vecākus nozīmē daudz vairāk, nekā dažreiz aizsūtīt apsveikuma kartīti vai uzdāvināt kādu dāvanu. Jonatāns pat krīzes brīdī neatteicās no sava tēva; viņš no tēva neatteicās, neskatoties uz to, ko tēvs vēlējās viņam nodarīt.

Arī mēs godājam savus vecākus, ja no viņiem nenovēršamies dzīves grūtākajos brīžos, piemēram, kad viņus piemeklē slimība vai viņi zaudē darbu. Mums ir bibeliski pamatots pienākums savus vecākus atbalstīt ne tikai emocionāli, bet arī materiāli (skat. 1. Tim. 5:8). Vecāku godāšana nav subjektīva, pasīva rīcība. Jonatāns ar savu piemēru parādīja, ka tas bieži nozīmē ar cieņu vecākus arī pamācīt. Vecāku godāšana nav savu uzskatu noliegšana, vecāku kļūdu attaisnošana, akla sekošana vai ļaunuma atzišana. Tomēr tas nozīmē, ka, neskatoties uz to, kādi viņi ir, mums pret viņiem ir īpašs pienākums.

Ko, sekojot Jonatāna piemēram, varētu darīt, lai uzlabotu attiecības ar saviem vecākiem, brāļiem, māsām vai citiem radniekiem, īpaši, ja viņi nav ticīgi? _____

IEŅEMT OTRO VIETU

Viena no mūsdienu sabiedrības tendencēm ir lielā daļā savas dzīves problēmu (ja ne visās) vainot vecākus. Protams, daudziem patiešām ir emocionāli smaga vecāku-bērnu attiecību pagātne. Nevar noliegt šādu faktu.

Tomēr šķiet, ka pagājušo desmitgažu laikā šī nelabvēlīgā tendence ir pieaugusi. Mēs vairojam ne tikai vecākus, bet dažreiz arī brāļus, māsas, skolotājus, apstākļus – jebko vai jebkuru, lai tādējādi attaisnotu izvairīšanos no atbildības par savu stāvokli un apstākļiem.

Lai gan visi esam pakļauti dažādiem apstākļiem, kurus nav mūsu spēkos kontrolēt un kuri var mūs padarīt pat par upuriem, Jonatāna dzīve ir piemērs, ka to vismaz zināmā mērā ir iespējams risināt un pārdzīvot. Jonatānam būtu visas tiesības savās problēmās vainot tēvu. Ja Sauls būtu bijis uzticīgs, Jonatāns no viņa mantotu troni. Bet Jonatāns izvēlējās nevienu nevainot. Jonatāns labi apzinājās savu vērtību. Viņš nevis kļuva skarbs un dusmīgs, bet uzticējās, ka Dievs zina labāk, un izvēlējās sadzīvot un pilnveidoties ar to, kas ir. Jonatānam šī ticība un uzticēšanās bija jāsaglabā arī tad, kad vajadzēja atzīt, ka Dievs kā nākamo ķēniņu izvēlējies nevis viņu, bet Dāvidu.

Aprakstiet Jonatāna reakciju, uzzinot, ka viņa vietā par ķēniņu kļūs Dāvids. Ko tas par Jonatānu liecina? 1. Sam. 23:17. Salīdziniet viņa attieksmi ar Jes. 14:13,4; 1. Ķēn. 1:5 un Marka 10:35-37 aprakstītajām attieksmēm. Kā tās atšķiras? _____

Ja par savu identitāti esam pārliecināti Dievā, spējam kritiku vai atraidījumu uzvert, nejutoties satriekti vai zaudējot apziņu par savu vērtību. Liela loma identitātes nostiprināšanai Dievā ir personīgajai pieredzei un attiecībām ar Dievu. 1. Sam. 14 aprakstīts, ka Jonatānam jau bija dramatiska personīgā pieredze ar Dievu, gūstot uzvaru pār filistiešiem.

Dāvida ģimenes turpmāko stāstu iezīmē sacelšanās un iekšējas nesaskaņas. Gan Absaloms, gan Adonija centās gāzt savu tēvu Dāvidu no troņa. Viņi nevēlējās, lai Dievs izraudzītos jauno ķēniņu. Jonatāna attieksme bija pretstatā šādam „es” garam. Viņš bija gatavs ieņemt otro vietu. Viņš pūlējās starp savu tēvu un savu draugu Dāvidu iedvest vienotību un salīdzināšanos. (1. Sam. 19:4) Viņš tiešām bija lielisks vadītāja – kalpa piemērs, kurš bija gatavs ieņemt otro, pat trešo vietu.

Ņemot vērā Jonatāna piemēru, ko iespējams darīt, ja neiegūstat kāroto darbu, amatu vai, jūsuprāt, pelnīto cietņu? Kā varētu kontrolēt atraidījuma, skaudības vai pat naida jūtas? _____

NEGODĪGĀ DZĪVE

Izlasiet 1. Sam. 31:1-7 un 2. Sam. 1: 5-12. Kā noslēdzās Jonatāna dzīve? Kā to saprast? _____

Lielākajai daļai no mums mācīts, ka beigās uzvar labais un ko sējam, to plūjam. Bieži vien šo izpratni paplašinām, uzskatot, ka labam cilvēkam vajadzētu nodzīvot ilgu un labu dzīvi, bet slikts cilvēks ņems nelabu galu. Lai gan zinām, ka beigās, atnākot Jēzum, labais tiešām uzvarēs pār ļauno, patiesībā ne slikti, ne labi cilvēki šajā dzīvē ne vienmēr saņem to, ko būtu pelnījuši. Dažkārt mēs pat tiekam sodīti par pareizo rīcību. Bieži, bet ne vienmēr, Dievs iejaucas un brīnumaini izglābj un aizsargā Savus bērnus.

Kuri Bībelē minētie cilvēki, par spīti viņu uzticībai, nesaņēma pēc nopelniem?
1. Moz. 39: 10-20; Īj. 1-2. _____

Jonatāns Dāvidam bija patiess un uzticams draugs. Viņš vadīja pārrunas un pēc labākās sirdsapziņas centās starp Dāvidu un Saulu nodibināt mieru. Jonatāns nebija lepns un bez problēmām atteicās no tiesībām uz troni. Viņš pilnībā Dāvidu pieņēma kā kēniņu. Viņš bija arī labs dēls. Jau iepriekš Dievs bija Jonatānu izmantojis, lai padzītu svešautiešu armiju, bet pienāca brīdis, kad filistieši atkal apdraudēja israēliešus. Iespējams, Jonatāns minēja, vai Dievs vēlreiz paveiks brīnumu, izglābjot Israēlu. Šajā reizē Jonatāns kaujas laukā krita. (1. Sam. 31:2)

Jonatāns, tāpat kā Jānis Kristītājs, ir piemērs tam, kad cilvēks uzreiz nesaņem, ko būtu pelnījis. Šādi cilvēki bieži cieš, Kristus dēļ zaudē statusu un dažreiz arī, pildot savus pienākumus, zaudē dzīvību. Tomēr, lai cik viņu dzīve un upuri šķistu nebūtiski vai pat bezjēdzīgi, Dieva plānos viņi ieņem nozīmīgu lomu. Jēzus mīlestība un klātbūtne viņus motivē un uztur. Viņi ir dzimuši varenībai – iespējams, ne tādai varenībai, kādu to saprot šī pasaule, bet varenībai, kas pārsniedz cilvēciskos uzskatus un gaidas.

Daudz, kas notiek, mums šķiet nesaprotams un negodīgs. Bet ir apsolīts, ka kādu dienu viss tiks sakārtots un mēs saņemsim atbildes uz šobrīd šķietami neizprotamiem jautājumiem.

Izlasiet 1. Kor. 4:5, 13:12, Rom. 8:28 un Atkl. 21:4. Kāda ir cerība, sastopoties ar grūtiem jautājumiem ne tikai attiecībā uz Bībeles varoņiem, bet arī uz mums pašiem, attiecībā uz cīņām un pārbaudījumiem, kas vismaz šobrīd ne vienmēr beidzas laimīgi? _____

TURPMĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

„To sarakstā, kas caur pašzailiedzību nākuši pie Kristus ciešanu līdzības, stāv – viens no Vecās un otrs no Jaunās Derības – Jonatāna un Jāņa Kristītāja vārdi.

Jonatāns, dzimis troņa mantinieks, tomēr zināja, ka viņš atcelts ar dievišķīgu pavēli. Savam sāncensim viņš bija labākais un uzticamākais draugs, sargāja Dāvida dzīvi, riskēdams ar savējo. Viņš drošsirdīgi stāvēja pie sava tēva sāniem viņa norietošās varas tumšajās dienās un beidzot krita viņam blakus. – Jonatāna vārds tiek augsti cienīts debesīs un zemes virsū; tas liecina par nesavtīgas mīlestības stiprumu.

Jānis Kristītājs, uzstādamies kā Mesijas priekštecis, saviļņoja visu tautu. No vienas vietas uz otru viņam sekoja milzīga ļaužu masas, kas sastādījās no visām šķirām un kārtām. Bet kad tas nāca, par kuru viņš bija liecinājis, viss pārmainījās. Ļaužu pūlis sekoja Jēzum, un Jāņa darbs likās izbeidzams. Tomēr viņa ticība nešaubījās. ‘Viņam vajag augt,’ viņš sacīja, ‘bet man iet mazumā.’ (Jāņa 3:30)” (Elena Vaita, „Audzināšana”, 161. lpp. latv. izd.)

JAUTĀJUMI PĀRDOMĀM:

1. Kā atšķirt ticību no pieņēmumiem, iedomām? Kad un kā varam lūgt no Dieva zīmes, lai izzinātu Viņa gribu mūsu dzīvē?

2. Dažās kultūrās pasivitāte tiek uztverta kā vērtība, turpretī citās tā uzskatāma par negatīvu iezīmi. Jonatāns bija gatavs ieņemt otro vietu. Vai tas nozīmē būt pasīvam? Vai kristiešiem jābūt pasīviem? Ja tā, kad? Ja nē, kādēļ?

3. Kā kādam draugam – ne kristietim – izskaidrot kristiešu priekšrocības, ja viņš redz, ka arī jūs slimojat, paliekat bez darba vai zaudējat kādu tuvinieku?

4. Kāda, balstoties uz Ebr. 11:32-40, bija Jonatāna dzīve? Kas no tā visa varētu palīdzēt situācijās, kas, vismaz raugoties no šodienas perspektīvas, uzrāda nelabvēlīgus rezultātus?

5. Piemēram, kā lai sieviete, kuru tēvs bērnībā seksuāli izmantojis, viņu godātu? Kā godāt vecākus, kuri pret saviem bērniem bijuši fiziski vardarbīgi? Kā šādos gadījumos jāpilda bauslis godāt vecākus?

6. Kādas lietas vai īpašības Dievs pretstatā šai pasaulei neuzskata par „varenām”? Kādas lietas vai īpašības šī pasaule pretstatā Dievam neuzskata par „varenām”? Kā iespējams šos abus aspektus atšķirt?